

Holding bünyesinde yapılan kısmi bölünme sonrasında iştiraklerin kayıtlarda hangi bedelle takip edileceği.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.99.16.02-125.19-5759
Tarih	06.03.2018

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

BÜYÜK MÜKELLEFLER VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : 64597866-125.19-5759 06.03.2018

Konu : Holding Bünyesinde Yapılan Kısmi Bölünme Sonrasında İştiraklerin kayıtlarda Hangi Bedelle Takip Edileceği.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; şirketinizin A.Ş. aktifinde yer alan ve iki yıldan fazla süreyle sahip olduğu iştirak hisselerinin yeni kurulan A.Ş.'ye Kurumlar Vergisi Kanununun 19/3-b maddesi kapsamında kısmi bölünme ve ortaklara pay verme modeliyle devredildiği, kısmi bölünme öncesinde şirketinizin sadece A.Ş.'nin %50 hissesine sahipken kısmi bölünme sonrasında A.Ş.'ye ve A.Ş.'ye %50 oranında iştirak eder konuma geldiği, kısmi bölünme sonrasında ortakların elde ettiği yeni hisse senetlerinin hangi bedelle yasal kayıtlarda takip edileceğine ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmadığı, bu bakımdan kısmi bölünme öncesinde "245- Bağlı Ortaklıklar" hesabında takip edilen

A.Ş. iştirak bedelinin kısmi bölünme sonrasında A.Ş. ve A.Ş. arasında paylaştırılması gerektiği, bahse konu paylaştırma işleminin;

I- A.Ş.'nin iştirak bedeli, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 279 uncu maddesi uyarınca değiştirilemeyeceğinden, kısmi bölünme sonrasında elde edilen A.Ş. hisselerinin kayıtlarda iz bedeliyle takip edilmesi,

II- Kısmi bölünme öncesi iştirak bedelinin, kısmi bölünme sonrasındaki A.Ş. ve A.Ş.'nin sermayeleri oranında dağıtılması,

III- Kısmi bölünme öncesi iştirak bedelinin, kısmi bölünme sonrasındaki A.Ş. ve A.Ş.'nin öz sermayeleri oranında dağıtılması,

IV- Kısmi bölünme öncesi iştirak bedelinin, kısmi bölünme sonrasındaki A.Ş. ve A.Ş.'nin SPK'nın belirlediği bağımsız değerleme şirketlerine yaptırılacak değerleme raporunda belirtilen rayiç bedel değerleri oranında dağıtılması

şeklindeki dört yöntemden biri ile yapılabileceğinden bahisle, kısmi bölünme sonrasında A.Ş. ve A.Ş.'nin şirketiniz yasal kayıtlarında hangi bedelle takip edileceği konusunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinde; "*Kısmî bölünme: Tam mükellef bir sermaye şirketinin veya sermaye şirketi niteliğindeki bir yabancı kurumun Türkiye'deki iş yeri veya daimî temsilcisinin bilânçosunda yer alan taşınmazlar ile en az iki tam yıl süreyle elde tutulan iştirak hisseleri ya da sahip oldukları üretim veya hizmet işletmelerinin bir veya birkaçını kayıtlı değerleri üzerinden aynî sermaye olarak mevcut veya yeni kurulacak tam mükellef bir sermaye şirketine devretmesi, bu Kanunun uygulanmasında kısmî bölünme hükmündedir. Ancak, üretim veya hizmet işletmelerinin devrinde, işletme bütünlüğü korunacak şekilde faaliyetin devamı için gerekli aktif ve pasif kalemlerin tümünün devredilmesi zorunludur. Kısmî bölünmede devredilen varlıklara karşılık edinilen devralan şirket hisseleri, devreden şirkette kalabileceği gibi doğrudan bu şirketin ortaklarına da verilebilir. Taşınmaz ve iştirak hisselerinin bu bent kapsamında devrinde, devralan şirketin hisselerinin devreden şirketin ortaklarına verilmesi halinde, devredilen taşınmaz ve iştirak hisselerine ilişkin borçların da devri zorunludur.*

...

Bu maddeye göre yapılacak bölünmelerde aktifi ve pasifi düzenleyici hesaplar ilgili olduğu aktif veya pasif hesaplara birlikte devrolunur." hükümlerine yer verilmiştir.

Aynı Kanunun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrasında ise bu Kanunun 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde belirtilen işlemlerden doğan karların hesaplanmayacağı ve vergilendirilmeyeceği

hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, 1 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "19.2.2. Kısmi bölünme" bölümünde, "Kurumlar Vergisi Kanununun 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinde, tam mükellef bir sermaye şirketi veya sermaye şirketi niteliğindeki yabancı bir kurumun Türkiye'deki iş yeri ya da daimi temsilcinin bilançosunda yer alan taşınmazlar ile bilançoda yer alan ve en az iki tam yıl süreyle elde tutulan iştirak hisseleri ya da sahip oldukları üretim veya hizmet işletmelerinin bir veya birkaçının mevcut veya yeni kurulacak tam mükellef bir sermaye şirketine kayıtlı değerleri üzerinden aynı sermaye olarak konulması kısmi bölünme olarak kabul edilmiştir.

Bu düzenleme ile iştirak hisselerinin kısmi bölünme kapsamında aynı sermaye olarak konulabilmesi için aktifte yer alan bu kıymetlerin en az iki tam yıl süreyle elde tutulması şarttır.

Kısmi bölünme işleminde, aktif ve pasif düzenleyici hesaplar, ilgili olduğu aktif veya pasif hesapla birlikte devrolunmak zorundadır.

...

19.2.2.3. İştirak hisselerinin ortaklara verilmesi

Kısmi bölünmede devredilen varlıklara karşılık edinilen devralan şirket hisseleri, devreden şirkette kalabileceği gibi doğrudan bu şirketin ortaklarına da verilebilir. Taşınmaz ve iştirak hisselerinin Kurumlar Vergisi Kanununun 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendine göre devrinde, devralan şirketin hisselerinin devreden şirketin ortaklarına verilmesi halinde, devredilen taşınmaz ve iştirak hisselerine ilişkin borçların da devri zorunludur...

19.3. Devir ve bölünmeye ilişkin ortak hususlar

19.3.1. Alınan hisse senetlerinin durumu

Devir veya bölünme işlemine konu olan varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden diğer şirketlere intikal ettirilmesi, devrolan veya bölünen şirketin ortaklarına ya da bölünen şirkete varlıkların kayıtlı değeri kadar hisse verilmesini gerektirmemektedir. Bölünen ve devralan şirketlerin karşılıklı olarak devre konu varlıkların değerlerini belirlemek suretiyle devrolan veya bölünen şirketin ortaklarının haklarını koruyacak bir değişim oranı tespit etmeleri gerekmektedir. Değişim oranının bölünen ve devralan şirketlerin hisselerinin gerçek değeri üzerinden belirlenebilmesi mümkündür.

Ancak, yapılan işlemin Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılan devir veya bölünme işlemi sayılabilmesi için devir veya bölünmeye konu edilen varlıklara karşılık iktisap edilen hisselerin, varlıklarını devreden şirketin ortaklarına, devreden veya bölünen şirketteki hisselerine isabet eden servet değeri ile orantılı olarak dağıtılması gerekecektir.

..." denilmektedir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 279 uncu maddesinde, hisse senetleri ile fon portföyünün en az yüzde 51'i Türkiye'de kurulmuş bulunan şirketlerin hisse senetlerinden oluşan yatırım fonu katılma belgelerinin alış bedeliyle, bunlar dışında kalan her türlü menkul kıymetin borsa rayici ile değerlendirileceği, borsa rayici yoksa veya borsa rayicinin muvazaalı bir şekilde olduğu anlaşılırsa değerlemeye esas bedelin, menkul kıymetin alış bedeline vadesinde elde edilecek gelirin (kur farkları dahil) iktisap tarihinden değerlendirme gününe kadar geçen süreye isabet eden kısmının eklenmesi suretiyle hesaplanacağı, ancak, borsa rayici bulunmayan, getirisi ihraç edenin kâr ve zararına bağlı olarak doğan ve değerlendirme günü itibarıyla hesaplanması mümkün olmayan menkul kıymetlerin alış bedeli ile değerlendirileceği hüküm altına alınmıştır.

Bunun yanı sıra, alış bedeli, bir iktisadi kıymetin satın alınması karşılığında ödenen veya borçlanılan bedeli ifade etmekte olup, sadece iktisadi kıymetin alış değerini kapsamakta, alışla ilgili diğer masrafları kapsamamaktadır.

Buna göre, şirketiniz iştiraki olan A.Ş.'nin aktifinde iki tam yıldan uzun süredir bulunan iştirak hisselerinin bir kısmının yeni kurulan A.Ş.'ye kısmi bölünme yoluyla devri ve karşılığında iktisap ettiği A.Ş.'nin hisselerinin şirketinize devredilmesi işlemi neticesinde, şirketiniz A.Ş.'ye ilave olarak A.Ş.'ye de iştirak eder hale gelmektedir.

Yeni hisse ediniminiz için Vergi Usul Kanununun 279 uncu maddesine göre herhangi bir alış bedeli ödemesi söz konusu olmamakla birlikte, A.Ş.'ye ilişkin iştirak bedeli, bu şirket bünyesinden kısmi bölünme yoluyla ortaya çıkan A.Ş.'ye de iştirak etmenizi sağlamaktadır.

Bu itibarla, şirketinizce yukarıda bahsedilen kısmi bölünme işlemi öncesinde 245-Bağlı Ortaklıklar Hesabında yer alan A.Ş.'ye ait iştirak bedelinin, A.Ş. ve A.Ş.'nin gerçek değerleri dikkate alınarak belirlenecek dağıtım oranına göre, bu iştirakler arasında dağıtılması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026